

što prvotno. Ona je nužno nutarnje opredjeljenje. Sloboda je sapeta grijehom i fanatizmom bilo kojeg oblika. U trećem poglavlju Kribl iznosi mišljenje autorâ da je sloboda moguća u odnosu između čovjeka i Boga. Na toj se, naime, relaciji ostvaruje čovjekova egzistencija. U četvrtom poglavlju Kribl nam donosi uvjerenje tih autora da je društvo, a time i Crkva, smetnja potpunom razvitku slobode. Društvo, naime, traži svoje, a to se uvijek ne uklapa u slobodni razvitak egzistencije čovjeka.

U drugom dijelu Kribl ističe da je čovjek u egzistencijalnoj zbilji autentičan i da se ne može determinirati nekim pojmovima. Umjesto razumske spoznaje preferira se intuicija jer ona može dublje spoznati egzistenciju duha i duše. Tako za ove filozofe teologija ne bi smjela Boga određivati pojmovima i teološkim dogmama. Bog se može dostići mistikom što je zapravo iracionalno dokučivanje. U tom smislu osjeća se utjecaj Kantove filozofije na filozofe koje Kribl obrađuje.

U svom pokušaju da razluči poimanje kod egzistencijalističkih filozofa i usporedi ga sa skolastičkim shvaćanjem egzistencije, Kribl je pridonio boljem shvaćanju slobode uopće. I zato ova studija znači korak naprijed u osvjetljavanju slobode kod egzistencijalističkih filozofa i pridonosi boljem upoznavanju te filozofije na našem terenu.

Tomislav Ivančić

Zbornik ARCHIVUM HISTORIAE PONTIFICIAE 14 (1976). Zbornik izdaje Fakultet za crkvenu povijest Papinskog sveučilišta »Gregoriana« u Rimu. 694 strana.

Sadrži slijedeće članke: The ideal renaissance Pope: Funeral Oratory from the Papal Court (J. M. McManamon), La sospensione della crociata nei primi anni di Paolo II (G. Valentini), Mariage mixte au XVI siècle (P. Hurtubise). G. A. Castrucci e F. Vivalda. Una vertenza disciplinare nel ducato sabauda ai tempi della riforma postridentina (M. F. Mellano), Das Päpstliche Heer im Jahre 1667 (G. Lutz), Alle origini del neogallicanesimo di H. Maret (A. Riccardi), Los despachos de la Nunciatura de Madrid, 2. dio (V. C. Orti). Osim tih članaka ima još i slijedećih nekoliko

prikaza: Römische Kirche und Petrusamt im Licht frühchristl. Zeugnisse (P. Stockmeier), Zur Stellung der Päpste in der liturgischen Tradition der Ostkirche (J. Hennig) i, na kraju, Papa e cardinali nel secolo XI. Una questione di metodo e una replica (M. Fois). Kao obično Zbornik i ovaj put donosi nekoliko veoma vrijednih recenzija crkvenopovijesnih knjiga koje su izišle u novije vrijeme.

Zbornik ARCHIVUM HISTORIAE PONTIFICIAE 15 (1977). 701 strana.

Zbornik sadrži slijedeće članke: Il significato del primato papale nei padri del concilio ecumenico (P. Conte), Innocent III and the Esztergom Election Dispute (J. Ross Sweeney), Censi e possessi della Chiesa Romana nel Duecento (E. Pasztor), Letters of E. Cambarou, Camerarius apostolicus (D. Williman), La troisième élection du pape Urbain VI (M. Dykmans), Denis Simon de Marquemont (C. Pozzo di Borgo-Mouton-Brady), La segreteria di Stato di Gergorio XII (L. Pasztor), Le concordat du 20 juillet 1933 entre le Saint-Siège et l'Allemagne (V. Conzemius). Osim tih članaka ima jedan prikaz pod naslovom El archivo de la Nunciatura de Madrid desde 1868 hasta 1875 (V. C. Orti). I opet obilje recenzija izvrsnih knjiga kao što su Handbuch der Kirchengeschichte od Jedina (Monacchino), Konzil und Papst od G. Schwaigera urednika (M. Fois), Theologie der Reichskrone od R. Staats (H. Pfeiffer), Papsturkunden in Frankreich, 7. svezak od Lohrmanna (Rabikauskas) i drugih još veoma vrijednih knjiga. Zbornik AHP trebaju imati biblioteke i crkveni povjesničari.

Vojko Humski

CROATICA CHRISTIANA PERIODICA. Broj 1. Godina I. Zagreb 1977. Časopis instituta za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu.

Ovo je prvi broj novog časopisa koji popunjava prazninu u našoj kulturi koja se već odavno osjećala. Časopis izdaje Institut za crkvenu povijest, a upravu i nakladu preuzela je Kršćanska sadašnjost. Urednici su dr M. Biškup, dr A. Ivandija, dr J. Kolarić, dr F. Šanjek, mr I. Tomljeno-

vić i dr J. Turčinović. Glavni je urednik dr A. Ivandija, a odgovorni dr V. Bajsić. Časopis ima 164 stranica sa slikovnim prilogom. Sadrži: I. Rasprave i priloge, II. Vrela, III. Prikaze i recenzije, IV. Refleksije, V. Kroniku i VI. Slikovni prilog. Pod I. Rasprave i priloge izišlo je nekoliko veoma vrijednih članaka kao što su: Iz povijesti Hrvatske bogoslovske akademije, nekadašnjeg društva hrv. teologa (J. Buturac), Crkva na skradinško-kninskom području u 17. stoljeću (I. Kovačić), Šimun Mecić (A. Sekulić), Ubikacija nekih župa zagrebačke nadbiskupije (M. Hrg), Oko riznice zagrebačke katedrale (A. Ivandija), U potrazi za portretom I. Paštrića (I. Golub). Pod II. Vrela vrijedno je istaknuti radove: Kažotičevu raspravu o siromaštvu (Pavlović-Šanjek), Filozofski rukopisi hrv. franjevacu 18. stoljeća u franjevačkom samostanu u Budimpešti (F. E. Hoško). Pod III. Prikazi i recenzije prikazana su značajnija povijesna djela koja su se u nas pojavila posljednjih godina: Hr-

vatskoglagoljski misal vojvode Hrvaja (Tandarić), Osam svezaka Analecta croatica christiana (Kolarić), Opći šematizam Katoličke Crkve u Jugoslaviji (Ivandija), Andreisova Povijest glazbe (Špralja), Velika povijest Crkve od Jedina (Ivančić), itd. Pod IV. nalazi se *refleksija* I. Tomljenovića o Povijesnom Kristu ili Kristu evanđelja, a pod V. su *kronike* najznačajnijih crkvenokulturnih zbivanja u nas kao 750. obljetnica dubrovačkih dominikanaca (Šanjek), Prvi hrvatski mariološki kongres u Splitu 1976 (Rebić), Simpozij o franjevačkoj povijesti (Borak).

Kako se iz samog prikaza sadržaja vidi, časopis obiluje izvanredno dobrim člancima. Časopis će biti još bogatiji, kad se ostvari želja uredništva da se oko časopisa okupi što veći broj suradnika i čitatelja koje zanima religiozna i kulturna prošlost hrvatskog naroda te koji žele potaknuti njezino istraživanje i znanstveno produblivanje.

Adalbert Rebić